

APRAŠYMAS, DIAGNOZĖ IR PUBLIKACIJŲ NAUDOJIMAS GYVŪNŲ PALEOPATOLOGIJOJE

László Bartosiewicz

*Archeologijos institutas, Loránd Eötvös vardo universitetas, 10088 Budapeštas, Múzeum körút 4/B, Vengrija
tel.: 36 (1) 411-6554, faks.: 36 (1) 411-6553; el. paštas: bartwicz@yahoo.com*

Santrauka. Siekiant pateikti archeologams suprantamas interpretacijas, praeityje gyvenusių gyvūnų kaulų ligų specialistai verčiami diagnozuoti patologines būsenas, kurių osteomorfologiniai simptomai nustatomi atliekant įprastinį archeozoologinį tyrimą. Kadangi gyvo kaulinio audinio reakcijos galimybės yra ribotos, jis dažnai panašiai reaguoja į skirtingus patogeninius veiksnius. Taigi jau paskelbtų diagnozių vertė literatūroje dažnai yra abejotina. Dėl publikacijų gausos kritiškai įvertinti jų duomenys turi būti po įtraukti į naujų paleopatologijos radinių statistinę ir epidemiologinę duomenų bazę. Apibendrinę per pusę šimtmečio daugybėje publikacijų paskelbtų 1294 kaulų radinių, pabandėme įvertinti tokius duomenis ir parodyti, kaip jų vertė priklauso nuo keliamų klausimų pobūdžio bei skirtingų patologinių būklių fiziologijos. Išskirta ir detaliai išanalizuota 261 patologinis atvejis, kurių identifikacija kėlė mažiausiai abejonių. Taip norėta parodyti simptomų taksonominis ir anatomicinis pasiskirstymas. Be skeleto morfologijos, papildomai įvertintas gyvasis svoris ir gyvūno elgsena, gijimo prognozė – svarbūs faktoriai, veikiantys zooarcheologinėse kolekcijose nustatomų kaulų lūžimus.

Raktažodžiai: simptomai, kaulų lūžiai, etiologija, statistinė analizė, duomenų bazės.